

मृगव्याधश्च सर्पश्च कपाली च विश्राम्यते । एकादशैतै कथिता रुद्रास्त्रिभुवनेश्वराः ।
 शतं त्वेवं समाख्यातं रुद्राणाममितौजसां । पुराणे भरतश्रेष्ठ यैर्योक्ताः सचराचराः ।
 लोका भरतशार्दूल कथ्यपथ्य निबोध मे । अदितिर्दितिर्दनुश्चैव अरिष्टा सुरसा खशा ।
 सुरभिर्विनता चैव ताम्रा क्रोधवशा इरा । कद्रुर्मुनिश्च राजेन्द्र तास्त्रपत्यानि मे शृणु ।
 पूर्वमन्वन्तरे तात द्वादशासनसुरोत्तमाः । तुषिता नाम तेऽन्योन्यमूचुर्वैवस्वतेऽन्तरे ।
 उपस्थितेऽतियशसश्चाक्षुषस्यान्तरे मनोः । हितार्थं सर्वलोकानां समागम्य परस्परं ।
 आगच्छत द्रुतं देवा अदितिं सम्प्रविश्य वै । मन्वन्तरे प्रसूयामस्तत्रः श्रेयो भविष्यति ।

॥ वैशम्पायन उवाच ॥ एवमुक्त्वा तु ते सर्वे चाक्षुषस्यान्तरे मनोः । मारीचात्कथ्यपाज्जातास्ते दित्या दक्षकन्यया ।

तत्र शक्रश्च विष्णुश्च जज्ञाते पुनरेव ह । अर्यमा चैव धाता च त्वष्टा पूषा च भारतः ।
 विवस्वान् सविता चैव मित्रो वरुण एव च । अंशो भगवतातितेजा आदित्या द्वादशसूताः ।
 चाक्षुषस्यान्तरे पूर्वमासन् ये तुषिताः सुराः । वैवस्वतेऽन्तरे ते वै आदित्या द्वादशसूताः ।
 सप्तविंशतिः याः प्रोक्ताः सोमपत्न्या महाव्रताः । तामामपत्यान्यभवन दीप्तान्यमिततेजसां ।
 अरिष्टनेमिपत्नीनामपत्यानीह षोडश । बह्वपुत्रस्य विदुषश्चतस्रो विद्युतः सूताः ।
 प्रत्यङ्गिरसजाः श्रेष्ठा च्छेपो ब्रह्मर्षिसत्तताः । कशाश्वस्य तु देवर्षेर्देवप्रहरणाः सुताः ।
 एते युगसहस्रान्ते जायन्ते पुनरेव ह । सर्वेदेवगणास्तत्र चयस्त्रिंशन्तु कामजाः ।
 तेषामपि च राजेन्द्र निरोधोत्पत्तिरुच्यते । यथा सूर्यस्य गगने उदयास्तमयाविह ।
 एवं देवनिकायांस्ते सम्भवन्ति युगे युगे । दित्याः पुत्रद्वयं जज्ञे कश्यपादिति नः श्रुतं ।
 हिरण्यकशिपुश्चैव हिरण्णाक्षश्च वीर्यवान् । सिंहिका चाभवत्कन्या विप्रचित्तेः परिग्रहः ।
 सैहिकेया इति ख्याता यस्याः पुत्रा महाबलाः । गणैश्च सह राजेन्द्र दशसाहस्रमुच्यते ।
 तेषां पुत्राश्च पौत्राश्च शतशोऽथ सहस्रशः । असंख्याता महाबाहो हिरण्यकशिपोः शृणु ।
 हिरण्यकशिपोः पुत्राश्चत्वारः प्रथितौजसः । अनुद्वादश द्वादश प्रद्वादशैव वीर्यवान् ।
 सद्वादश चतुर्थोऽभूत् द्वादपुत्रो ह्रदस्तथा । सद्वादपुत्रः सुन्दश्च निमुन्दश्चैव तावुभौ ।
 ह्रदस्य पुत्रो ह्यायुर्वै शिविः कालस्तथैव च । विरोचनश्च प्राह्लादिर्वैलिर्जज्ञे विरोचनात् ।
 बलेः पुत्रशतत्वासीद्वाणज्येष्ठं नराधिप । धृतराष्ट्रश्च सूर्यश्च चन्द्रमाश्चेन्द्रतापनः ।
 कुम्भनाभो गर्दभाक्षः कुक्षिरित्येवमादयः । वाणस्तेषामर्तिबलो ज्येष्ठः पशुपतिप्रियः ।
 पुराकल्पे हि वाणेन प्रसाद्योमापतिं प्रभुं । पार्श्वतो विहरिष्यामि इत्येवं याचितो वरः ।
 वाणस्य चेन्द्रदमनो लोहित्यामुदपद्यत । गणास्तथा सुरा राजन् शतसाहस्रसम्भिताः ।
 हिरण्णाक्षमुताः पञ्च विद्वांसः सुमहाबलाः । झर्झरः शकुनिश्चैव भूतसन्तापनस्तथा ।
 महानाभश्च विक्रान्तः कालनाभस्तथैव च । अभवन् दनुपुत्राश्च शतं तोत्रपराक्रमाः ।
 तपस्विनो महावीर्याः प्राधान्येन निबोध तान् । द्विमूर्द्धा शकुनिश्चैव तथा शकुशिराः प्रभुः ।

१३०

१३५

१३६

१३७

१३८

१३९